Palveluverkon muutokset 2027 alkaen (KV)

Sivistyslautakunta 12.10.2026
269/12.00.00/2026

Esittelijä: Sivistysjohtaja Lilja Sini

Valmistelija: Sivistysjohtaja Lilja Sini

Palveluverkkopäätös on samalla talouden sopeuttamispäätös

Palveluverkkoratkaisun valmistelussa on tärkeää tunnistaa, että kyse ei ole ainoastaan opetuksen järjestämisestä tai kouluverkosta, vaan samalla koko kaupungin talouden tasapainottamisen kannalta merkittävästä rakenteellisesta ratkaisusta. Palveluverkkovaihtoehtojen välillä on merkittäviä kustannuseroja, jotka vaikuttavat suoraan siihen, kuinka paljon muita sopeuttamistoimenpiteitä kaupungin on tehtävä vuosina 2027–2030.

Karkkilan kaupungin talouden sopeutusohjelmassa on arvioitu vuosien 2027–2030 kumulatiiviseksi sopeutustarpeeksi noin 10,9 miljoonaa euroa. Mitä enemmän tästä tavoitteesta voidaan saavuttaa palvelurakennetta muuttamalla, sitä vähemmän säästöjä on kohdistettava muuhun palvelutuotantoon, henkilöstöön, avustuksiin tai muihin kuntalaisten palveluihin. Vastaavasti vähemmän säästöjä tuottava palveluverkkoratkaisu lisää painetta toteuttaa muita sopeutustoimia eri toimialoilla.

Palveluverkkoselvityksen mukaan vaihtoehto 4, jossa kaikki vuosiluokkien 1–6 oppilaat keskitetään Nyhkälän kouluun, on tarkastelluista vaihtoehdoista taloudellisesti edullisin. Vaihtoehdon ja kalleimman tarkastellun vaihtoehdon välinen kustannusero on luokanopettajaresurssien osalta yhteensä noin 650 000 euroa tarkastelujaksolla. Lisäksi vaihtoehto 4 vähentää kiertävien opettajien, koulunkäynninohjaajien sekä tukipalveluiden tarvetta enemmän kuin muut vaihtoehdot. Näin ollen palveluverkkopäätös määrittää merkittävällä tavalla sen, kuinka laajoja muita sopeuttamistoimia kaupungin eri palvelualueilla tulevaisuudessa tarvitaan.

Talouden tasapainottaminen on lakisääteinen velvoite

Karkkilan kaupungin vuoden 2025 tilinpäätöksessä taseeseen kertynyt alijäämä oli 3,86 miljoonaa euroa. Vuoden 2026 talousennusteen mukaan alijäämä kasvaa edelleen noin neljään miljoonaan euroon. Kuntalain mukaan kaupungin on katettava taseeseen kertynyt alijäämä vuoden 2030 tilinpäätökseen mennessä. Käytännössä tämä edellyttää usean vuoden ajan merkittäviä ylijäämäisiä tilinpäätöksiä.

Vaikka vuoden 2025 tulokseen vaikutti merkittävästi Rudus-oikeusprosessiin liittynyt kertaluonteinen kustannusvaikutus, kaupungin talouden haaste ei rajoitu yksinomaan tähän. Sopeutusohjelman mukaan kaupungin toimintamenojen kasvu on jo usean vuoden ajan ylittänyt verorahoituksen kasvun. Toimintakate on heikentynyt vuosien 2023 ja 2026 välillä noin 2,85 miljoonalla eurolla samalla, kun verorahoitus on kasvanut vain noin 1,9 miljoonaa euroa. Tämä kertoo rakenteellisesta epätasapainosta kaupungin tulojen ja menojen välillä.

FCG:n tuottamassa sopeutusohjelman loppuraportissa todetaan, että kaupungin talouden tasapainottaminen edellyttää sekä toiminnan tehostamista että palvelurakenteen tarkastelua. Pelkästään yksittäisillä säästötoimenpiteillä tai toimintamenojen hienosäädöllä ei kyetä vastaamaan pitkän aikavälin taloushaasteeseen.

Väestökehitys muuttaa palvelutarvetta ja rahoituksen rakennetta

Palveluverkon tarkastelun keskeisin taustatekijä on Karkkilan pitkäaikainen väestökehitys. Kaupungin väkiluku on laskenut vuosina 2015–2025 yhteensä 695 asukkaalla. Samalla lasten ja nuorten määrä on vähentynyt 476 henkilöllä eli noin 25 prosentilla. Erityisen voimakasta väheneminen on ollut varhaiskasvatusikäisten ja alakouluikäisten lasten ryhmissä:

- 0–6-vuotiaiden määrä on vähentynyt 338 lapsella (-50 %)
- 7–12-vuotiaiden määrä on vähentynyt 180 lapsella (-28 %)
- 13–15-vuotiaiden määrä on vähentynyt 16 lapsella (-5 %)
- 16–18-vuotiaiden määrä on noussut 58 lapsella (+21 %)

Valtionosuuksien ikärakennekriteerit kohdentuvat vahvasti perusopetusikäisiin lapsiin ja nuoriin. Vuoden 2027 tasossa 13–15-vuotiaan laskennallinen kustannus on noin 14 100 euroa ja 7–12-vuotiaan noin 8 300 euroa vuodessa, kun yli 16-vuotiaiden ikäryhmässä vastaava määrä on noin 71 euroa. Tämän vuoksi perusopetusikäisten määrän väheneminen pienentää kunnan valtionosuusrahoitusta merkittävästi. Samaan aikaan yli 64-vuotiaiden määrä on kasvanut noin 22 prosenttia. Kaupungin palvelutarve on siis muuttumassa perustavanlaatuisesti lasten palveluista ikääntyvän väestön tarpeisiin.

FCG:n päivitetyn väestöennusteen mukaan kaupungin väkiluvun ennustetaan laskevan noin 7 800 asukkaaseen vuoteen 2030 mennessä. Alle 19-vuotiaiden määrä vähenee edelleen samalla, kun yli 65-vuotiaiden määrä jatkaa kasvuaan. Syyskuussa 2026 julkaistun MDI:n ennusteen mukaan Karkkilan väkimäärä vähenisi edelleen vuoteen 2050 mennessä nykyisestä 13,7 prosentilla

Väestön vähenemisellä on vaikutusta paitsi palvelutarpeeseen myös kaupungin verotuloihin ja valtionosuusrahoitukseen. Perusopetusikäisten lasten määrän väheneminen näkyy tulevina vuosina valtionosuusrahoituksen pienentymisenä. Työikäisen väestön määrän lasku puolestaan heikentää pitkän aikavälin verotulopohjaa.

Vaikutukset varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen

Karkkilan varhaiskasvatuksen palvelutarpeen ennustetaan vähenevän merkittävästi väestökehityksen seurauksena. FCG:n laskelmien mukaan varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä vähenee noin 232 lapsesta (2025) noin 179 lapseen (2035), ja laskennallinen ryhmätarve pienenee noin 12,8 ryhmästä 10 ryhmään.

Jo vuonna 2026 kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli laskennallista ylikapasiteettia noin 67 paikkaa suhteessa nykyisiin ryhmäkokoihin.

Vaikutuksen perusopetuksen palvelutarpeeseen

FCG:n selvityksen (Väestö ja palveluverkko) perusopetuksen oppilasmäärän ennustetaan vähenevän nykyisestä noin 748 oppilaasta noin 470 oppilaaseen lukuvuoteen 2032–2033 mennessä. Oppilasmäärä vähenee siten lähes 280 oppilaalla. Alakoulujen osalta vähennys on noin 175 oppilasta.

Palveluverkkoselvityksessä todetaan, että oppilasmäärän vähenemä on suurempi kuin Haukkamäen ja Tuorilan koulujen nykyinen yhteenlaskettu oppilasmäärä. Samalla kouluverkossa on jo nykyisin merkittävästi käyttämätöntä tilakapasiteettia. Nyhkälän, Haukkamäen ja Tuorilan kouluihin mahtuisi yhteensä noin 180 oppilasta nykyistä enemmän ilman lisärakentamista tai uusia investointeja.
Palveluverkon ylläpitäminen nykyisessä laajuudessaan johtaisi tilanteeseen, jossa kaupungin kiinteistöihin sitoutuu huomattavasti enemmän määrärahoja ja henkilöstöresurssia kuin tuleva palvelutarve edellyttää.

Muiden sopeutusten kumulatiivinen tarve

Laskennallinen sopeutustarve koko kaudelle kumuloituvasti on 10,9 miljoonaa euroa. Tästä summasta trendikasvun pienentäminen 1,61% nollaan prosenttiin vaikuttaisi 3,1 miljoonaa euroa Palveluverkkoratkaisuilla voi säästää 0,2 – 2,4 miljoonaa euroa vuosina 2027 – 2030. Muu kumulatiivinen sopeutustarve vaihtelee siten 5,4 – 7,6 miljoonan euron välissä.

SOPEUTUKSEN KUMULATIIVINEN RAKENNE 2027–2030

Vaihtoehto	Luokanopettajat	Tukipalvelut	Perusopetus, kiertävät ja ohjaajat	Toivike	Trendikasvun pienennys	Muu sopeutus	Yhteensä	Muu sopeutus / vuosi ka.
Vaihtoehto 1	0 €	0 €	0 €	215 332 €	3 076 058 €	7 614 610 €	10 906 000 €	1 903 652 €
Vaihtoehto 2	65 000 €	245 000 €	586 250 €	215 332 €	3 076 058 €	6 718 360 €	10 906 000 €	1 679 590 €
Vaihtoehto 3	0 €	245 000 €	586 250 €	215 332 €	3 076 058 €	6 783 360 €	10 906 000 €	1 695 840 €
Vaihtoehto 4	390 000 €	630 000 €	1 172 500 €	215 332 €	3 076 058 €	5 422 110 €	10 906 000 €	1 355 527 €

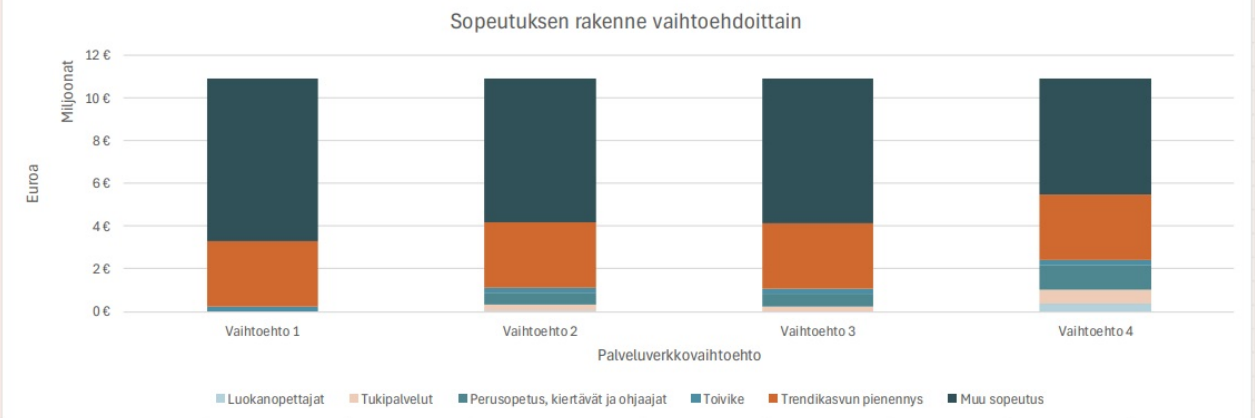

Karkkila sopeutusohjelma, loppuraportti 16.9.2026

FCG:n talouden sopeutusohjelman loppuraportti, sopeutuksen kumulatiivinen rakenne 2027-2030

Palveluverkkovaihtoehdot

Vaihtoehto 1: Kolmen koulun malli

Vaihtoehdossa 1 opetusta järjestetään edelleen kolmessa koulussa. Tarkastelujaksolla Haukkamäen koulu ja Tuorilan koulu toimisivat noin 60 oppilaan kolmiopettajaisina kouluina, joissa opetus on järjestetty kahden eri ikäluokan yhdysluokkaopetuksena. Nyhkälän koulun oppilasmäärän ennustetaan laskevan noin 267 oppilaaseen ja edelleen noin 201 oppilaaseen vuoteen 2028–2029 mennessä. Kokonaisuudessaan alakouluissa olisi noin 387 oppilasta. Mallissa luokanopettajien määrä vähenee luonnollisen oppilasmäärän laskun myötä 19 opettajasta 14 opettajaan, mutta kouluverkko säilyy edelleen laajimpana vaihtoehtona.
Varhaiskasvatuksen näkökulmasta vaihtoehto vastaa hajautettua mallia, jossa toimintaa järjestetään useammassa yksikössä. Selvityksen mukaan tällainen ratkaisu tarkoittaa, että varhaiskasvatusverkko säilyy laajana eikä kiinteistöistä pystytä luopumaan samassa määrin kuin keskitetyissä vaihtoehdoissa.

Koska tästä palveluverkkovaihtoehdosta syntyy vähiten säästöjä, kaupungin olisi toteutettava merkittävä määrä muita sopeutustoimia eri toimialoilla.

Vaihtoehto 2: Haukkamäki laajempana kouluna

Vaihtoehdossa 2 Tuorilan koulu lakkautetaan ja opetus järjestetään Haukkamäen koulussa sekä Nyhkälän koulussa. Haukkamäen koulu kasvaa noin 120 oppilaan kuusiopettajaiseksi kouluksi, kun taas Nyhkälän koulun oppilasmäärä laskee noin 267 oppilaaseen ja myöhemmin noin 201 oppilaaseen. Luokanopettajien määrä laskee tarkastelujaksolla 17 opettajasta 14 opettajaan. Lisäksi kiertävien opettajien ja ohjaajien tarve vähenee nykyisestä.

Varhaiskasvatus voidaan järjestää pääosin Nyhkälän yhteydessä, osittain Haukkamäessä sekä siirtymävaiheessa edelleen Toivikkeessa. Ratkaisu mahdollistaa jo nykyistä tehokkaamman tilankäytön, mutta säilyttää edelleen kaksi kouluyksikköä ja osan nykyisestä kiinteistökannasta.
Vaihtoehdossa 2 palveluverkosta saatavat säästöt pienentävät muuta sopeutustarvetta, mutta edelleen tulee toteuttaa merkittävä määrä muita säästötoimia, mutta vähemmän kuin vaihtoehdossa 1.

Vaihtoehto 3: Haukkamäki pienempänä kouluna ja Nyhkälä pääkouluna

Vaihtoehdossa 3 Tuorilan koulu lakkautetaan, mutta Haukkamäen koulu säilyy noin 60 oppilaan kolmiopettajaisena kouluna, joissa opetus on järjestetty kahden eri ikäluokan yhdysluokkaopetuksena. Nyhkälän koulussa opiskelee kaikki muut alakoululaiset, jolloin oppilasmäärä on tarkastelujakson alussa noin 327 ja myöhemmin yli 200 oppilasta. Luokanopettajien määrä vähenee 17 opettajasta 14 opettajaan.
Varhaiskasvatus voidaan järjestää pääosin Nyhkälässä, pienemmässä määrin Haukkamäessä ja osin Toivikkeessa siirtymävaiheessa. Malli mahdollistaa varhaiskasvatuksen palveluiden osittaisen keskittämisen, mutta ei yhtä laajasti kuin vaihtoehto 4.

Myös tässä vaihtoehdossa muu sopeutustarve jää merkittävälle tasolle, mutta hieman vaihtoehtoa 2 pienemmäksi. Palveluverkosta saatavat säästöt vähentävät painetta muihin säästötoimiin, mutta eivät poista niitä.

Vaihtoehto 4: Kaikki alakoulut Nyhkälässä

Vaihtoehdossa 4 kaikki vuosiluokkien 1–6 oppilaat keskitetään Nyhkälän kouluun. Tällöin koulussa olisi tarkastelujakson alussa noin 387 oppilasta ja vuonna 2030 vielä noin 274 oppilasta. Luokkakoot olisivat pääosin 19–24 oppilasta ja luokanopettajien määrä vähenisi 16 opettajasta 12 opettajaan. Haukkamäen ja Tuorilan koulurakennuksiin jäisi runsaasti vapautuvaa tilakapasiteettia muuhun käyttöön.

Varhaiskasvatuksen osalta palveluverkko nähdään vaihtoehtona, jossa perusopetus keskitetään yhteen yksikköön ja varhaiskasvatus voidaan keskittää aluksi kahteen tai kolmeen yksikköön. 2030-luvun alkupuolella myös Nyhkälän perusopetuksesta alkaa vapautua enemmän tiloja varhaiskasvatukselle.

Talouden näkökulmasta vaihtoehto 4 tuottaa suurimmat palveluverkkosäästöt ja antaa parhaimmat mahdollisuudet väestökehityksen ennakoivaan huomiointiin palveluiden rakenteessa ja palveluverkossa. Tämän vuoksi muu sopeutustarve on selvästi vähemmän kuin muissa vaihtoehdoissa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että kaupungin tarvitsee toteuttaa vähemmän muita toimialojen eri palveluihin kohdistuvia säästöjä.

Osallisuus ja kuulemiset

Palveluverkkoselvitykseen ja kaupungin talouden sopeutusohjelmaan liittyvät kuulemiset järjestettiin 22.9.–7.10.2026 välillä. Kuulemisten tavoitteena oli kerätä lasten, nuorten, kuntalaisten, henkilöstön, vaikuttamistoimielinten ja muiden sidosryhmien näkemyksiä ennen palveluverkkoratkaisua koskevaa päätöksentekoa. Kuulemisten toteuttamisesta päätti kaupunginhallitus 21.9.2026 (§ 252).

Lapsia ja nuoria kuultiin varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa, perusopetuksessa ja lukiossa ikätasoisilla kyselyillä ja osallistavilla menetelmillä osana päivittäistä toimintaa. Kuulemisiin osallistui yhteensä noin 685 lasta ja nuorta; noin 100 varhaiskasvatus- ja esiopetusikäistä, 265 perusopetuksen alakoululaista, 264 yläkoululaista sekä 56 lukiolaista. Kuulemisissa arvioitiin sekä palveluverkkovaihtoehtoja että niiden mahdollisia vaikutuksia koulunkäyntiin, oppimisympäristöihin, koulumatkoihin, harrastusmahdollisuuksiin ja muihin palveluihin.

Kaupunkilaisille järjestettiin avoin verkkokysely sekä mahdollisuus vastata paperiseen kyselyyn kaupunginkirjastossa sekä työväenopiston toimistolla. Lisäksi järjestettiin kaikille avoin kuulemistilaisuus Karkkilasalissa 6.10.2026. Sähköiseen ja paperitse täytettävään kaupunkilaiskyselyyn saatiin yhteensä 832 vastausta ja kuulemistilaisuuteen osallistui runsaat 100 henkilöä.

Vaikuttamistoimielimiltä, yhdistyksiltä, järjestöiltä, urheiluseuroilta, yrityksiltä sekä taiteen perusopetuksen toimijoilta pyydettiin lausunnot valmistelun tueksi. Lisäksi henkilöstön näkemyksiä käsiteltiin

yhteistoimintamenettelyssä sekä henkilöstöinfojen, esihenkilöstöinfojen, toimialapalaverien ja mahdollisten kirjallisten kannanottojen kautta.

Kuulemisten tulokset on koottu päätöksenteon tueksi oheismateriaaliin. Kuulemisaineisto liitemateriaalina sivistyslautakunnalle, kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Vaikutusten arviointi

Palveluverkkoratkaisun valmistelun yhteydessä toteutettiin sekä talouden tasapainotusohjelman vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) että palveluverkkovaihtoehtoja koskeva lapsivaikutusten arviointi (LAVA). Arvioinnit toteutettiin työpajatyöskentelynä siten, että talouden tasapainotusohjelman vaikutusten arviointi järjestettiin 29.9.2026 ja palveluverkkovaihtoehtojen lapsivaikutusten arviointi 30.9.2026. Työskentelyyn osallistui jokaisen valtuustoryhmän nimeämä edustaja sekä kaupungin viranhaltijoita.

Talouden tasapainotusohjelman vaikutusten arvioinnissa tarkasteltiin koko sopeutusohjelmaa kuntalais-, henkilöstö-, ympäristö- ja talousvaikutusten näkökulmista. Kuntalaisvaikutuksia arvioitiin erikseen lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneiden näkökulmasta. Arvioinnissa tarkasteltiin muun muassa vaikutuksia hyvinvointiin, palveluiden saavutettavuuteen, yhdenvertaisuuteen, osallisuuteen, henkilöstöön, kaupungin toimintaan, ympäristöön sekä taloudelliseen kestävyyteen.

Palveluverkkovaihtoehdoista toteutetussa lapsivaikutusten arvioinnissa tarkasteltiin neljän vaihtoehdon vaikutuksia lapsen edun, hyvinvoinnin ja arjen sujuvuuden, varhaiskasvatuksen ja opetuksen, turvallisuuden sekä haavoittuvien ryhmien näkökulmista. Arvioinnissa käsiteltiin esimerkiksi koulumatkoja, koulukuljetuksia, ryhmäkokoja, oppimisen tuen järjestämistä, harrastusmahdollisuuksia, lähikoulun määräytymistä sekä muutosten vaikutuksia erityistä tukea tarvitseviin lapsiin.

Työpajoissa tunnistettiin eri vaihtoehtoihin liittyviä myönteisiä ja kielteisiä vaikutuksia sekä arvioitiin vaikutusten merkittävyyttä. Arviointien tulokset dokumentoitiin ja kyseiset arviot ovat tämän päätöksen liitteenä.

Lapsivaikutusten arvioinnin yhteenveto

Viranhaltijat esittävät hyväksyttäväksi vaihtoehtoa 4.Palveluverkkovaihtoehdolla 4 on sekä myönteisiä että kielteisiä lapsivaikutuksia. Lasten kuulemisissa erityisesti alakoululaiset suhtautuivat kaikkien oppilaiden keskittämiseen Nyhkälään muita vaihtoehtoja kielteisemmin. Vastauksissa korostuivat tutun ja turvallisen kouluyhteisön, lyhyen koulumatkan, riittävän aikuisten määrän, oppimisen tuen sekä harrastus- ja kerhotoiminnan merkitys.

Vaihtoehdon 4 vahvuutena muihin vaihtoehtoihin nähden on lähikoulun ennakoitavuus sekä opetuksen ja tuen resurssien kokoaminen yhteen yksikköön. Suurempi oppilas- ja henkilöstöpohja mahdollistaa rinnakkaisluokat, joustavat ryhmittelyt, henkilöstön osaamisen jakamisen sekä erityisopetuksen ja opiskeluhuollon palvelujen keskittämisen. Vaihtoehdoissa 1–3 puolestaan korostuvat lähikoulun määräytymiseen, mahdollisiin koulusiirtoihin, yhdysluokkaopetukseen sekä useaan yksikköön hajautuvaan tukeen liittyvät haasteet.

Vaihtoehdon 4 keskeiset kielteiset vaikutukset liittyvät erityisesti siirtymävaiheeseen. Koulun vaihtaminen ja tutun kouluyhteisön menettäminen voivat kuormittaa lapsia, koulumatkat pitenevät osalla oppilaista ja Nyhkälän oppilasmäärän kasvu voi lisätä alkuvaiheessa melua, hälinää ja tilojen kuormitusta. Muutos voi lisätä tuen tarvetta erityisesti lapsilla, joille pieni ja rauhallinen oppimisympäristö on tärkeä. Myös koulukuljetusten, saattoliikenteen ja koulureittien turvallisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää operatiivisilla toimilla, kuten toteuttamalla siirtymä hallitusti ja suunnitellusti tukemalla tuttujen vertaissuhteiden säilymistä ja uusien ryhmien ryhmäytymistä sekä varmistamalla riittävät henkilöstöresurssit erityisesti muutoksen alkuvaiheessa. Lisäksi tulee huolehtia rauhallisista oppimis- ja työskentelytiloista, ruokailujen ja välituntien toimivasta porrastamisesta sekä turvallisista koulukuljetus-, saattoliikenne- ja koulureittijärjestelyistä. Muutoksen vaikutuksia lasten hyvinvointiin, turvallisuuteen, koulunkäyntiin ja tuen tarpeeseen tulee seurata ja järjestelyjä tarvittaessa tarkistaa.

Vaihtoehto 4 vähentää muuta kaupungin sopeutustarvetta enemmän kuin vaihtoehdot 1–3 ja voi siten välillisesti vähentää painetta kohdistaa säästöjä lasten muihin palveluihin. Taloudellista vaikutusta on kuitenkin arvioitava yhdessä lasten hyvinvointiin, opetuksen laatuun, turvallisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja erityistä tukea tarvitsevien lasten asemaan kohdistuvien vaikutusten kanssa. Vaihtoehdolla 4 turvataan taloudelliset mahdollisuudet järjestää 2030-luvullakin lasten ja nuorten laadukas ja jäntevä oppimispolku aina varhaiskasvatuksesta lukioon saakka.

Liitteet:

- Karkkilan talouden sopeutusohjelman loppuraportti 2026 (FCG)
- Karkkilan väestö- ja palveluverkko (FCG)
- Taulukko: Sopeutusvaihtoehdot eri hallinnonaloilta vuosille 2026 – 2030
- Ennakkovaikutusten arviointi sopeutusvaihtoehdoista eri hallinnonaloille
- Lapsivaikutusten arviointi palveluverkkovaihtoehdoista 1-4
- Kuntalaiskuulemisten kyselytulokset 2026
- Kuntalaisten kuulemistilaisuuden muistio 6.10.2026
- Varhaiskasvatuksen ja opetuksen kuulemisten vastaukset 2026
- Järjestöjen, yritysten ja seurojen kuulemisten vastaukset 2026
- Yritysten kuulemisten vastaukset 2026
- Taiteen perusopetuksen kuulemisten vastaukset 2026
- Vaikuttamistoimielinten kuulemisten vastaukset 2026
- Yksityishenkilöiden lähettämät kuulemisvastaukset 2026

Ehdotus

Sivistysjohtaja Lilja Sini

Sivistyslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että varhaiskasvatus, perusopetus sekä muut sivistyslautakunnan alaiset toiminnot järjestetään palveluverkkovaihtoehdon 4 mukaisesti seuraavasti:

1. Tuorilan koulu lakkautetaan ja oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun 1.8.2027 alkaen,

2. Haukkamäen koulu lakkautetaan ja oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun 1.8.2027 tai porrastetusti viimeistään 1.8.2028 alkaen mikäli opetus tai varhaiskasvatuksen järjestäminen sitä vaatii,
3. Kuudennen vuosiluokan oppilaat voivat opiskella Karkkilan yhteiskoulun ja lukion tiloissa lukuvuodet 2027-2028 ja 2028-2029, mikäli se on opetuksen järjestämisen, tilojen ja talouden kannalta tarpeellista,
4. Iltapäivätoiminta järjestetään Nyhkälässä,
5. Varhaiskasvatusta järjestetään Haukkamäen, Nyhkälän sekä Toivikkeen päiväkodeissa,
6. Esiopetusta järjestetään Nyhkälän päiväkodissa,
7. Yläkoulu ja lukio toimivat nykyisissä tiloissaan,
8. Nuorisopalveluja, työväenopiston toimintaa, taiteen perusopetusta sekä liikuntapalveluja sijoitetaan kaupungin omiin tiloihin siinä mittakaavassa, kun näiden on mahdollista jatkaa toimintaansa; ja
9. Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tiloihin tehdään niihin mahdollisesti tarvittavat tilamuutokset.

Sivistyslautakunnan päätös siirretään kaupunginhallituksen käsiteltäväksi 14.10.2026 pidettävään kokoukseen. Pöytäkirjanote toimitetaan kokoukseen.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Täytäntöönpano: kaikki toimialat

Kaupunginhallitus 14.10.2026 § 280

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha

Valmistelija: Sivistysjohtaja Lilja Sini

Sivistyslautakunta käsittelee asiaa kokouksessaan 12.10.2026. Sivistyslautakunnan pöytäkirjanote toimitetaan kaupunginhallituksen kokoukseen 14.10.2026.

Ehdotus Kaupunginjohtaja Jokitalo Juha

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että varhaiskasvatus, perusopetus sekä muut sivistyslautakunnan alaiset toiminnot järjestetään palveluverkkovaihtoehdon 4 mukaisesti seuraavasti:

1. Tuorilan koulu lakkautetaan ja oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun 1.8.2027 alkaen,
2. Haukkamäen koulu lakkautetaan ja oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun 1.8.2027 tai porrastetusti viimeistään 1.8.2028 alkaen mikäli opetus tai varhaiskasvatuksen järjestäminen sitä vaatii,

3. Kuudennen vuosiluokan oppilaat voivat opiskella Karkkilan yhteiskoulun ja lukion tiloissa lukuvuodet 2027-2028 ja 2028-2029, mikäli se on opetuksen järjestämisen, tilojen ja talouden kannalta tarpeellista,
4. Iltapäivätoiminta järjestetään Nyhkälässä,
5. Varhaiskasvatusta järjestetään Haukkamäen, Nyhkälän sekä Toivikkeen päiväkodeissa,
6. Esiopetusta järjestetään Nyhkälän päiväkodissa,
7. Yläkoulu ja lukio toimivat nykyisissä tiloissaan,
8. Nuorisopalveluja, työväenopiston toimintaa, taiteen perusopetusta sekä liikuntapalveluja sijoitetaan kaupungin omiin tiloihin siinä mittakaavassa, kun näiden on mahdollista jatkaa toimintaansa; ja
9. Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tiloihin tehdään niihin mahdollisesti tarvittavat tilamuutokset.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Käsittely

Kokouksessa esittelyä täydennettiin:

Lapsivaikutusten arvioinnin yhteenveto

Viranhaltijat esittävät hyväksyttäväksi vaihtoehtoa
4. Palveluverkkovaihtoehdolla 4 on sekä myönteisiä että kielteisiä lapsivaikutuksia. Lasten kuulemisissa erityisesti alakoululaiset suhtautuivat kaikkien oppilaiden keskittämiseen Nyhkälään muita vaihtoehtoja kielteisemmin. Vastauksissa korostuivat tutun ja turvallisen kouluyhteisön, lyhyen koulumatkan, riittävän aikuisten määrän, oppimisen tuen sekä harrastus- ja kerhotoiminnan merkitys.

Vaihtoehdon 4 vahvuutena muihin vaihtoehtoihin nähden on lähikoulun ennakoitavuus sekä opetuksen ja tuen resurssien kokoaminen yhteen yksikköön. Suurempi oppilas- ja henkilöstöpohja mahdollistaa rinnakkaisluokat, joustavat ryhmittelyt, henkilöstön osaamisen jakamisen sekä erityisopetuksen ja opiskeluhuollon palvelujen keskittämisen. Vaihtoehdoissa 1–3 puolestaan korostuvat lähikoulun määräytymiseen, mahdollisiin koulusiirtoihin, yhdysluokkaopetukseen sekä useaan yksikköön hajautuvaan tukeen liittyvät haasteet.

Vaihtoehdon 4 keskeiset kielteiset vaikutukset liittyvät erityisesti siirtymävaiheeseen. Koulun vaihtaminen ja tutun kouluyhteisön menettäminen voivat kuormittaa lapsia, koulumatkat pitenevät osalla oppilaista ja Nyhkälän oppilasmäärän kasvu voi lisätä alkuvaiheessa melua, hälinää ja tilojen kuormitusta. Muutos voi lisätä tuen tarvetta erityisesti lapsilla, joille pieni ja rauhallinen oppimisympäristö on tärkeä. Myös koulukuljetusten, saattoliikenteen ja koulureittien turvallisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää operatiivisilla toimilla, kuten toteuttamalla siirtymä hallitusti ja suunnitellusti tukemalla tuttujen vertaissuhteiden säilymistä ja uusien ryhmien ryhmäytymistä sekä varmistamalla riittävät henkilöstöresurssit erityisesti muutoksen alkuvaiheessa. Lisäksi tulee huolehtia rauhallisista oppimis- ja työskentelytiloista, ruokailujen ja välituntien toimivasta porrastamisesta sekä turvallisista koulukuljetus-, saattoliikenne- ja koulureittijärjestelyistä. Muutoksen vaikutuksia lasten hyvinvointiin, turvallisuuteen, koulunkäyntiin ja tuen tarpeeseen tulee seurata ja järjestelyjä tarvittaessa tarkistaa.

Vaihtoehto 4 vähentää muuta kaupungin sopeutustarvetta enemmän kuin vaihtoehdot 1–3 ja voi siten välillisesti vähentää painetta kohdistaa säästöjä lasten muihin palveluihin. Taloudellista vaikutusta on kuitenkin arvioitava yhdessä lasten hyvinvointiin, opetuksen laatuun, turvallisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja erityistä tukea tarvitsevien lasten asemaan kohdistuvien vaikutusten kanssa.

Vaihtoehdolla 4 turvataan taloudelliset mahdollisuudet järjestää 2030-luvullakin lasten ja nuorten laadukas ja jäntevä oppimispolku aina varhaiskasvatuksesta lukioon saakka.

Päätös

Keskustelun kuluessa kaupunginjohtaja muutti päätösehdotusta seuraavasti:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että varhaiskasvatus, perusopetus sekä muut sivistyslautakunnan alaiset toiminnot järjestetään palveluverkkovaihtoehdon 4 mukaisesti seuraavasti:

1. Tuorilan koulu lakkautetaan ja oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun 1.8.2027 alkaen,

2. Haukkamäen koulu lakkautetaan ja oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun 1.8.2027 tai porrastetusti viimeistään 1.8.2028 alkaen mikäli opetus tai varhaiskasvatuksen järjestäminen sitä vaatii,

3. Iltapäivätoiminta järjestetään Nyhkälässä,

4. Varhaiskasvatusta järjestetään Haukkamäen, Nyhkälän sekä Toivikkeen päiväkodeissa,

5. Esiopetusta järjestetään Nyhkälän päiväkodissa,

6. Yläkoulu ja lukio toimivat nykyisissä tiloissaan,

7. Nuorisopalveluja, työväenopiston toimintaa, taiteen perusopetusta sekä liikuntapalveluja sijoitetaan kaupungin omiin tiloihin siinä mittakaavassa, kun näiden on mahdollista jatkaa toimintaansa; ja

8. Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tiloihin tehdään niihin mahdollisesti tarvittavat tilamuutokset.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Keskustelun kuluessa Mika Tallgren teki seuraavan muutosehdotuksen, joka kaatui kannattamattomana:

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että varhaiskasvatus, perusopetus sekä muut sivistyslautakunnan alaiset toiminnot järjestetään palveluverkkovaihtoehdon 2 (kaksi) mukaisesti seuraavasti:

1. Tuorilan koulu lakkautetaan ja oppilaat siirtyvät Haukkamäen tai Nyhkälän kouluun 1.8.2027 alkaen,

2. Haukkamäen oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun porrastetusti 1.8.2028 alkaen, mikäli opetuksen järkevä järjestäminen sitä vaatii,

3. Kuudennen vuosiluokan oppilaat voivat opiskella Karkkilan yhteiskoulun ja lukion tiloissa lukuvuodet 2027-2028 ja 2028-2029, mikäli se on opetuksen järjestämisen, tilojen ja talouden kannalta tarpeellista,

4. Iltapäivätoiminta järjestetään Nyhkälässä (ja Haukkamäessä),

5. Varhaiskasvatusta järjestetään Haukkamäen, Nyhkälän sekä Toivikkeen päiväkodeissa,

6. Esiopetusta järjestetään Nyhkälän päiväkodissa,

7. Yläkoulu ja lukio toimivat nykyisissä tiloissaan,

8. Nuorisopalveluja, työväenopiston toimintaa, taiteen perusopetusta sekä liikuntapalveluja sijoitetaan kaupungin omiin tiloihin siinä mittakaavassa, kun näiden on mahdollista jatkaa toimintaansa; ensi sijassa kaupungin keskustaan,

9. Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tiloihin tehdään niihin mahdollisesti tarvittavat pienet tilamuutokset.

Keskustelun kuluessa Milla Malmberg esitti Jarkko Ilosen kannattamana asian palauttamista valmisteluun seuraavin perustein:

1. Kustannukset ja talousvaikutukset täsmennetään

Valmistelussa ei ole esitetty päätösesityksen mukaisen toteutuksen talousvaikutuksia. Kustannukset ja talousvaikutukset tulee esittää päätettävän toteutuksen ja sen aikataulun mukaisesti.

2. Valmistelun vastaavuus annettuun toimeksiantoon selvitetään

Valmistelusta tulee käydä ilmi, miten valtuuston 10.11.2025 linjaaman palveluverkkomallin kehittämismahdollisuudet on selvitetty kaupunginhallituksen 25.5.2026 tilaaman selvitystyön mukaisesti ja millä perusteilla tästä linjauksesta esitetään poikettavan.

Kaupunginhallitus äänesti asiasta. JAA – keskustelun jatkaminen EI – Milla Malmbergin esitys asian palauttamisesta valmisteluun.

Äänestyksen jälkeen asian käsittely jatkuu äänin 6 – 3.

(JAA- Liesmala Anssi, Tallgren Anna, Arvila Olli-Pekka, Paunonen Melinda, Tallgren Mika, Toivonen Tomi. EI – Malmberg Milla, Ilonen Jarkko, Sundström Mia).

Keskustelun kuluessa Jarkko Ilonen teki Milla Malmbergin kannattamana seuraavan muutosehdotuksen:

1. Alakouluverkko säilytetään toistaiseksi kolmen koulun mallina. Koulujen toimintaa ja tilankäyttöä kehitetään oppilasmäärän muutokset huomioiden. Oppilaita ei sijoiteta kouluihin ennalta määrättyjen tasalukujen perusteella, kuten VE1:ssä, VE2:ssa tai VE3:ssa. Yläkoulu ja lukio jatkavat nykyisissä tiloissaan.

2. Esiopetusta ja varhaiskasvatusta järjestetään nykyisissä päiväkotitiloissa, alakoulujen yhteydessä tai näitä yhdistäen**.**

3. Kaupungin omien tilojen yhteiskäyttöä tehostetaan. Vapautuvia tiloja hyödynnetään muiden kaupungin palvelujen tarpeisiin. Tavoitteena on vähentää ulkoisia vuokrakuluja ja kiinteistöjen ylläpitokuluja sekä käyttää olemassa olevia tiloja tehokkaasti.

4. Tuorilan koulun toiminnan jatkamista arvioidaan uudelleen, jos oppilasmäärä jää alle 45 oppilaan kahtena peräkkäisenä lukuvuonna ja oppilasennuste osoittaa määrän jäävän tämän rajan alle myös jatkossa. Mahdollisesta lakkauttamisesta päättää kaupunginvaltuusto erikseen uuden valmistelun ja kuulemisten perusteella.

Kohtien 1–3 toteuttamiseksi tarvittavat toiminnan ja tilankäytön muutokset valmistellaan erikseen toimivaltaisten toimielinten päätettäviksi. Tavoitteena on toteuttaa muutokset mahdollisimman pienin investoinnein. Valmistelussa esitetään muutosten kustannukset, talousvaikutukset, toteutusaikataulu ja tarvittavat vaikutusten arvioinnit.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Kaupunginhallitus äänesti asiasta. JAA – kaupunginjohtajan muutettu päätösehdotus EI – Jarkko Ilosen esitys.

Kaupunginjohtajan muutettu päätösehdotus tuli kaupunginhallituksen päätökseksi äänin 5-3, 1 tyhjä.

(JAA- Liesmala Anssi, Tallgren Anna, Arvila Olli-Pekka, Paunonen Melinda, Toivonen Tomi. EI – Malmberg Milla, Ilonen Jarkko, Sundström Mia. TYHJÄ – Tallgren Mika).

Milla Malmberg, Jarkko Ilonen ja Mia Sundström jättivät päätökseen eriävän mielipiteen.

Pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Satu Ahjoniemi ja Paula Salapuro ilmoittivat esteellisyyden, intressi, ja poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi klo 17.41-19.13.

Kokouksessa pidettiin tauko klo: 18.58-19.08.

Täytäntöönpano: Kaupunginvaltuusto 19.10.2026

Kaupunginvaltuusto 19.10.2026 § 79

Ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää, että varhaiskasvatus, perusopetus sekä muut sivistyslautakunnan alaiset toiminnot järjestetään palveluverkkovaihtoehdon 4 mukaisesti seuraavasti:

1. Tuorilan koulu lakkautetaan ja oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun 1.8.2027 alkaen,

2. Haukkamäen koulu lakkautetaan ja oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun 1.8.2027 tai porrastetusti viimeistään 1.8.2028 alkaen mikäli opetus tai varhaiskasvatuksen järjestäminen sitä vaatii,

3. Iltapäivätoiminta järjestetään Nyhkälässä,

4. Varhaiskasvatusta järjestetään Haukkamäen, Nyhkälän sekä Toivikkeen päiväkodeissa,

5. Esiopetusta järjestetään Nyhkälän päiväkodissa,

6. Yläkoulu ja lukio toimivat nykyisissä tiloissaan,

7. Nuorisopalveluja, työväenopiston toimintaa, taiteen perusopetusta sekä liikuntapalveluja sijoitetaan kaupungin omiin tiloihin siinä mittakaavassa, kun näiden on mahdollista jatkaa toimintaansa; ja

8. Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tiloihin tehdään niihin mahdollisesti tarvittavat tilamuutokset.

Päätös

Keskustelun kuluessa valtuutettu Simo Pietiläinen teki valtuutettu Mia Sundströmin kannattamana esityksen asian palauttamisesta takaisin valmisteluun. Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusesitys, ja rajasi keskustelun koskemaan asian palauttamista valmisteluun.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu palautusesitys, ja asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista, äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Pietiläisen tekemää esitystä asian palauttamisesta takaisin valmisteluun, äänestävät EI.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys. Äänestyksessä annettiin 15 JAA-ääntä (Arvila, Hyytiäinen, Liesmala, Nordberg, Palenius, Paunonen, Pekkilä, Riikonen, Salapuro, Tallgren Anna, Tallgren Mika, Toikka Pertti, Toivonen, Vuoristo, Leppikallio), 15 EI-ääntä (Boström, Etolin, Heathfield, Hjelm, Huotari, Ilonen, Kalliaisenaho, Klemola, Malmberg, Pietiläinen, Rautiainen, Sundström, Toikka Elina, Tuomikoski, Ahjoniemi) ja 1 TYHJÄ (Vesterinen). Äänten mennessä tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee äänestystuloksen.

Puheenjohtaja totesi, että valtuutettu Simo Pietiläisen tekemän esityksen asian palauttamisesta takaisin valmisteluun tulleen valtuuston päätökseksi äänin 15-15, yksi tyhjä.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 19.46-20.01.

Täytäntöönpano: Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat

Sivistyslautakunta 2.11.2026
269/12.00.00/2026

Esittelijä: Sivistysjohtaja Lilja Sini

Valmistelija: Sivistysjohtaja Lilja Sini, talous- ja hallintojohtaja Saarela Jenny, va. kaupunkikehitysjohtaja Hallenberg Jani

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 19.10.2026 §79 päättänyt palauttaa Palveluverkon muutokset 2027 alkaen -asian takaisin valmisteluun.

Viranhaltijat ovat täydentäneet valmistelua seuraavilta osin:

Vaihtoehdon 4 muutosten kustannusvaikutukset

Haukkamäen koulun muuttamista varhaiskasvatuksen yksiköksi on tarkasteltu yhteistyössä tilapalveluiden ja varhaiskasvatuksen kanssa. Kohteessa tehdyn katselmuksen perusteella keskeisiksi kehittämistarpeiksi nousivat piha-alueen aitaaminen, leikkivälineiden lisääminen sekä WC-tiloihin tarvittavat vähäiset muutostyöt. Muutoin rakennuksen sisätilat varhaiskasvatuksen puolesta soveltuvat ja ovat riittävät suunnitellun yksikön toimintaan. Varhaiskasvatuksen osalta toiminta jatkuisi pitkälti samanlaisena kuin tälläkin hetkellä eli tarve olisi yhdelle noin viisivuotiaiden lasten ryhmälle. Muutosten kokonaiskustannuksiksi arvioitiin noin 20 000 euroa, sillä piha-alueella voidaan hyödyntää kaupungin olemassa olevia leikkivälineitä.

Tuorilan koulun osalta mahdollinen toiminnan muutos ei edellytä kohteessa lisäinvestointeja.

Nyhkälän kouluun on tarpeen tehdä ilmaistointiremontti, sillä ilmastointia ei remontoitu aiemmin tehdyn saneerauksen yhteydessä. Ilmastointiremontin hinta-arvio on noin 170 000 € ja ko. remontti on tarpeen toteuttaa palveluverkkoratkaisusta huolimatta.

Selvitys Haukkamäen koulun ja Tuorilan koulun tasearvoista ja jatkokäytöstä

Haukkamäen koulun kiinteistön tasearvo 31.12.2025 on noin 1,71 milj. euroa ja Tuorilan koulun noin 1,17 milj. euroa.

Mikäli koulutoiminta kiinteistöissä päättyy, tilat on tarkoitus pitää pääosin kaupungin palvelutuotannon käytössä. Haukkamäen koulua on suunniteltu varhaiskasvatuksen käyttöön ja Tuorilan koulua muun muassa opetuksen, työväenopiston sekä yhdistys- ja liikuntatoiminnan käyttöön. Suunnitellun jatkokäytön perusteella kiinteistöjen tasearvoja ei ole tämänhetkisen arvion mukaan tarvetta poistaa.

Tarkemmat tiedot kiinteistöjen tasearvoista, jatkokäytöstä, muutostarpeista ja poistosuunnitelmasta esitetään liitteessä ”*Haukkamäen koulun ja Tuorilan koulun tasearvoista ja jatkokäytöstä*”

Yllä olevien lisäselvitysten lisäksi aineistossa on korjattu seuraavia asioita:

- Karkkilan väestö ja palveluverkko -liitteeseen on korjattu taulukon s. 48 mukaisten yleisopetuksen luokkamäärien mukaiset opilaiden esimerkkijaot luokittain. Kyseessä on mallinnus siitä, miten oppilaat voitaisi esimerkikis jakaa, mikäli ne jaettaisi eri kouluihin laskennallisen mallinnuksen mukaisesti. Aiemmassa materiaalissa oli virhe mallinnusten oppilasmäärässä.
- Kuntalaisten kuuleminen palveluverkosta sekä muista sopeuttamistoimista-raportti on luotu uudestaan. Aiemmin luotuun

PDF-raporttiin ei tulostunut kaikki annetut avovastaukset, joten se ajettiin Webropol-palvelusta eri muodossa ja muokattiin vasta jälkikäteen PDF-muotoon.

Esittelijä: Sivistysjohtaja Lilja Sini

Ehdotus

Sivistyslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että varhaiskasvatus, perusopetus sekä muut sivistyslautakunnan alaiset toiminnot järjestetään palveluverkkovaihtoehdon 4 mukaisesti seuraavasti:

1. Tuorilan koulu lakkautetaan ja oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun 1.8.2027 alkaen,

2. Haukkamäen koulu lakkautetaan ja oppilaat siirtyvät Nyhkälän kouluun 1.8.2027 tai porrastetusti viimeistään 1.8.2028 alkaen mikäli opetus tai varhaiskasvatuksen järjestäminen sitä vaatii,

3. Iltapäivätoiminta järjestetään Nyhkälässä,

4. Varhaiskasvatusta järjestetään Haukkamäen, Nyhkälän sekä Toivikkeen päiväkodeissa,

5. Esiopetusta järjestetään Nyhkälän päiväkodissa ja mahdollisesti Haukkamäen päiväkodissa,

6. Yläkoulu ja lukio toimivat nykyisissä tiloissaan,

7. Nuorisopalveluja, työväenopiston toimintaa, taiteen perusopetusta sekä liikuntapalveluja sijoitetaan kaupungin omiin tiloihin siinä mittakaavassa, kun näiden on mahdollista jatkaa toimintaansa; ja

8. Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tiloihin tehdään niihin tarvittavat pienimuotoiset tila- ja pihamuutokset.

Sivistyslautakunnan päätös siirretään kaupunginhallituksen käsiteltäväksi 2.11.2026 pidettävään kokoukseen. Pöytäkirjanote toimitetaan kokoukseen.

Pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Täytäntöönpano: Kaupunginhallitus 2.11.2026